

Okruhy činností terénního pracovníka

1. Podpora cílové skupiny při řešení problémů v oblasti vzdělání, zaměstnání, zdraví, bydlení, chudoby a diskriminace

- a. Věková kategorie 2 – 5 let:
 - i. poskytování informací, případně provedení takových činností, které pomohou k účasti dítěte v předškolním vzdělávání (např. informace o zápisu v mateřské škole nebo jiném předškolním zařízení, motivace rodičů, komunikace s předškolním zařízením apod.);
 - ii. poskytování informací o možnostech získání příspěvků na školné, stravné nebo pomůcky, případně provedení činností, které pomohou k získání tohoto příspěvku.
- b. Věková kategorie 5 – 6 let:
 - i. poskytování informací, případně provedení takových činností, které pomohou k účasti dítěte v povinném předškolním vzdělávání.
- c. Věková kategorie 6 – 14 let:
 - i. poskytování informací, případně provedení takových činností, které pomohou k přechodu žáka ze ZŠ s pověstí školy segregované na etnickém principu do školy nesegregované;
 - ii. poskytování informací o možnostech získání příspěvků na školné, stravné nebo pomůcky, případně provedení činností, které pomohou k získání tohoto příspěvku;
 - iii. poskytování informací, případně provedení takových činností, které pomohou k dodržování povinné školní docházky dítěte (doprovod dítěte do ZŠ, zprostředkování kontaktu se školou aj.);
 - iv. poskytování informací o možnostech doučování nebo zprostředkování doučování dítěte na ZŠ alespoň v jednom předmětu (např. domluva se školou, NNO aj. o zajištění doučování);
 - v. poskytování informací o možnostech získání příspěvku (MOP, dotace MŠMT, nadační fondy aj.) na placenou mimoškolní aktivitu pořádanou školou (školní výlet, lyžařský výcvik, plavání, škola v přírodě aj.), případně provedení činností, které pomohou k získání příspěvku;
 - vi. poskytování informací o dostupných mimoškolních volnočasových a zájmových aktivitách (např. NZDM, zájmové kroužky, lidová škola umění, hodiny u soukromého učitele apod.) a motivování žáků k účasti v nich.
- d. Věková kategorie 15 – 18 let:
 - i. poskytování informací, případně provedení takových činností, které pomohou k přechodu žáka ukončující povinnou školní docházku na střední školu (střední odborné učiliště, střední odborná škola, gymnázium apod.);

- ii. poskytování informací, případně provedení takových činností, které pomohou k získání finančního příspěvku v rámci podpory sociálně znevýhodněných romských žáků SŠ;
 - iii. poskytování informací, případně provedení takových činností, které pomohou k dodržování docházky dítěte na SŠ;
 - iv. poskytování informací o možnostech doučování nebo zprostředkování doučování dítěte na SŠ alespoň v jednom předmětu;
 - v. poskytování informací o možnostech získání příspěvku (MOP, dotace MŠMT, nadační fondy aj.) na placenou mimoškolní aktivitu pořádanou školou (školní výlet, lyžařský výcvik, plavání, škola v přírodě aj.), případně provedení činností, které pomohou k získání příspěvku;
 - vi. poskytování informací o dostupných mimoškolních volnočasových a zájmových aktivitách (např. NZDM, zájmové kroužky, lidová škola umění, hodiny u soukromého učitele apod.) a motivování žáků k účasti v nich;
 - vii. provedení činností, které pomohou k návratu žáka do sekundárního stupně vzdělávání;
 - viii. poskytování informací o možnostech zaměstnání, případně provedení činností, které pomohou k získání zaměstnání mimo nástroje aktivní politiky zaměstnanosti (VPP, SÚPM) a mimo veřejnou službu (motivace klienta, podpora při shromažďování a vyplňování dokumentů, nácvik dovedností apod.);
 - ix. poskytování informací, případně provedení činností, které pomohou k účasti v rekvalifikačním kurzu;
 - x. poskytování informací o možnostech zaměstnání v rámci VPP, SÚPM, VS, případně provedení činností, které pomohou k získání tohoto zaměstnání;
 - xi. poskytování informací, případně provedení činností, které pomohou k registraci u praktického lékaře nebo u dalších odborných zdravotních služeb (stomatolog, gynekolog, psycholog apod.);
 - xii. poskytování informací v oblasti prevence rizikového chování, případně provedení činností, které pomohou při řešení rizikového chování (zejména problém gamblersství a užívání návykových látek).
- e. Věková kategorie děti a mládež (2 – 18 let):
- i. poskytování informací o možnostech obrany nebo zprostředkování pomoci (Veřejný ochránce práv, Česká obchodní inspekce, Česká školní inspekce aj.) při podezření na diskriminaci (zejména na základě rasy, etnického původu, národnosti) ze strany:
 - 1. zástupců vzdělávacího systému (škola, družina, pedagogicko-psychologická poradna);
 - 2. zástupců zdravotnického zařízení (nemocnice, ambulance, pohotovost);
 - 3. kontaktního pracoviště úřadu práce;
 - 4. zaměstnavatele;

5. prodejců/obsluhy v zařízeních prodeje zboží a poskytování služeb.

f. Věková kategorie 18 – 64 let:

- i. poskytování informací o možnostech získání stipendia pro studium na VOŠ/VŠ, případně provedení činností, které pomohou k získání stipendia;
- ii. poskytování informací o možnostech zaměstnání, případně provedení činností, které pomohou k získání zaměstnání mimo nástroje aktivní politiky zaměstnanosti (VPP, SÚPM) a mimo veřejnou službu (motivace klienta, podpora při shromažďování a vyplňování dokumentů, nácvik dovedností apod.);
- iii. poskytování informací, případně provedení činností, které pomohou k účasti v rekvalifikačním kurzu;
- iv. poskytování informací o možnostech zaměstnání, případně provedení činností, které pomohou k získání zaměstnání v rámci VPP, SÚPM, VS;
- v. poskytování informací, případně provedení činností, které pomohou k vyřízení dokladů (např. občanský průkaz, průkaz pojištěnce);
- vi. poskytování informací, případně provedení činností, které pomohou k registraci u pediatra/praktického lékaře nebo u dalších odborných zdravotních služeb (stomatolog, gynekolog, psycholog apod.);
- vii. provedení činností, které pomohou k odstěhování osoby mimo SVL;
- viii. poskytování informací, případně provedení činností, které pomohou k nalezení nového bydlení;
- ix. poskytování informací, případně provedení činností, které pomohou odvrátit hrozbu ztráty bydlení (z důvodu dluhů na nájmu, konfliktech v nájemních vztazích, konfliktech se sousedy aj.);
- x. poskytování informací, případně provedení činností, které pomohou při řešení nedostatků bydlení (hygienických, stavebních aj.);
- xi. poskytování informací, případně provedení činností, které pomohou při vyřízení pojistných a nepojistných sociálních dávek (dávky SSP, dávky HN, invalidní důchod, starobní důchod, příspěvek na péči aj.);
- xii. poskytování informací, případně provedení činností, které pomohou při řešení dluhů;
- xiii. poskytování informací v oblasti prevence rizikového chování, případně provedení činností, které pomohou při řešení rizikového chování (zejména problém gamblerství a užívání návykových látek);
- xiv. poskytování informací o možnostech obrany nebo zprostředkování pomoci (Veřejný ochránce práv, Česká obchodní inspekce, Česká školní inspekce aj.) při podezření na diskriminaci (zejména na základě rasy, etnického původu, národnosti) ze strany:
 1. zástupců vzdělávacího systému (škola);
 2. kontaktního pracoviště úřadu práce;
 3. zaměstnavatele;

4. zástupců zdravotnického zařízení (nemocnice, ambulance, pohotovost);
5. realitních kanceláří nebo pronajímatelů bytů a ubytoven;
6. prodejců/obsluhy v zařízeních prodeje zboží a poskytování služeb.

2. Osvěta o právech příslušníků romské menšiny (v souladu se zákonem č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů) a podpora aktivního občanství příslušníků romské menšiny

- a. Podpora v aktivní účasti a zapojení se do aktivit veřejně prospěšných¹ organizací působících v obci;
- b. Podpora v aktivní účasti na veřejných záležitostech (např. prostřednictvím výborů pro národnostní menšiny, účasti na setkání představitelů obce s občany, účasti na zasedání zastupitelstva obce aj.);
- c. Organizace veřejných diskuzí ke zlepšení vzájemného soužití a tolerance v místě působení TP.

3. Práce s cílovou skupinou (jednotlivci nebo komunita²) vedoucí ke zmocňování jejích členů

- a. Organizování kulturních, vzdělávacích, environmentálních a jiných aktivit pro členy komunity/pro členy komunity a veřejnost za účelem integrace romské menšiny a zlepšení soužití v obci;
- b. Prosazování participace členů komunity na organizaci a realizaci kulturních, vzdělávacích, environmentálních a jiných aktivit pořádaných obcí;
- c. Komunitní práce jako *metoda participativního přístupu řešení společně definovaných problémů a participativního dosahování komunitou definovaných společných cílů v místech, kde lidé žijí. Komunitní přístup se zaměřuje na změnu vnitřních (intrapersonálních) limitů jako na odstranění vnějších (sociálních) bariér. V sociálně vyloučených lokalitách jde o navození sociální změny, která bude trvalá. Dosáhnout toho lze jedině tím, že se komunita od počátku zapojí do rozhodování, definuje své společné cíle a potřeby (komunita je expertem), plánuje a určuje priority, aktivně se podílí na jejich realizaci (komunita vlastní také proces a výsledky) a tím roste. Předpokladem úspěchu je budovat kapacity jednotlivců (motivace, aktivizace, vzdělávání, nácvik dovedností, atd.) i celé komunity (organizace, rozhodování, participace, atd.), ale také utvářet a posilovat sociální síť (vztahů, kontaktů, zdrojů), která přispívá ke stabilizaci komunity a jejích členů.*³

¹ ve smyslu § 146 zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník

² Pod komunitou se rozumí sociální systém tvořený *relativně stálými vazbami a vztahy mezi lidmi, kteří obývají společně nějaké místo (dům, část obce apod.) a dlouhodobě v něm žijí.* (Havrdová, Z., J. Kosová, J. Svobodová & A. Vomlelová. 2013. *Mít život ve svých rukou.* Dobrá Voda u Toužimi a Praha: Český západ, FSH UK a Cheiron T.: 15).

³ Šimíková I. a kol. 2018. Metodika monitorování a vyhodnocování dotačních programů Úřadu vlády ČR zaměřených na integraci romské menšiny. Brno: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i.: 109 – 111.